
18.09.2017

2017. aasta esimese kvartali lõpu seisuga oli krediidiandja tegevusluba 53 ettevõttel. Lisaks neile tegutses erandi alusel tosin krediidasutustega seotud ettevõtet*. Menetluses olid kümne ettevõtte taotlused ning suuremate laenuportfellidega krediidiandjad on juba tegevusloa saanud.

Tegevusluba omavate ja erandi alusel tegutsevate krediidiandjate laenuportfelli jääk kasvas esimeses kvartalis 3% ehk 19 miljonit eurot, ulatudes kvartali lõpus 760 miljoni euroni. Suurima osa ehk 77% sellest olid väljastanud krediidasutustega seotud ettevõtted kogumahus 589 miljonit eurot. Nende seas on kõige suurema turuosaga Swedbank Liising AS (24%), Nordea Finance Estonia AS (22%) ja AS SEB Liising (20%).

Eelnimetatud ettevõtete turuosad ei ole kvartaliga muutunud. Ülejäänud ehk 23% turust katavad krediidiandjad, kes ei ole krediidasutustega seotud. Nende hulgas on suurima turuosaga IPF Digital Estonia OÜ, OÜ Koduliising ja Coop Finance OÜ, kõik umbes 3% turuosaga.

Krediidiandjate laenuportfellis moodustas suurema osa sõidukiliising laenumahuga 506 miljonit eurot ehk 67% portfelist. Hüpoteeklaenud moodustasid 43 miljonit eurot ehk 6% portfelist. Ülejäänud laenud 210 miljoni euro ulatuses olid seotud tarbimisega, nende osakaal oli 27% laenudest.

Parema kvaliteediga on sõidukiliising, kus keskmine üle 90 päeva viivises oleva laenujäägi osakaal oli 0,1%. Järelmaksuga seotud laenuportfelli puhul oli viivises laenude jäägi osakaal 3,5%. Suurima viivises oleva laenujäägi osakaaluga oli muu rahaline krediit (10%).

Peamised arengusuunad ja riskid

- Krediidiandjate laenude analüüsist nähtub oluline erinevus laenuportfelli kvaliteedis sõltuvalt tarbimiskrediidi liigist. Tagatiseta ja sihtotstarbeta tarbimislaen (nn kiiralaen) on oluliselt halvema kvaliteediga kui vastavad näitajad teistes tarbimislaenude segmentides (hüpoteeklaen, liising, järelmaks jne).
- Alloleval joonisel nähtub turu terviku keskmine krediidi kulukuse määr krediidasutuste, krediidasutustega seotud krediidiandjate ja teiste krediidiandjate lõikes. Pankadega seotud krediidiandjad tegutsevad valdavalt liisingu sektoris, kus krediidi kulukuse määrad on madalamad.

- Krediidiandjate teadlikkus tarbijakrediidi turusegmendi õigusraamistiku ja kehtivate nõuete osas on peale tegevusloastamist ja Finantsinspeksiooni järelevalvele allutamist tõusnud. See väljendub näiteks rikkumiste vähenemises, mis puudutab lepingutes kasutatud krediidikulukuse määra.
- Järelevalvelised tegevused krediidasutustega seotud krediidiandjate suunal on näidanud, et vaatamata eeldustele ei ole sisemised protsessid piisava selguse ja täpsusega kirjeldatud. Jätkame seetõttu täiendava info kogumist ja puudustele tähelepanu juhtimist.
- Tarbijad on oma õigustest rohkem teadlikumad ning märgata on ka tarbijate pöördumiste suurenemist seoses krediidiandjate ja -vahendajate tegevusega. Samas on hinnanguliselt kolmandik neist seotud krediidilepingutega, mis on sõlmitud enne krediidiandjate ja -vahendajate seaduse jõustumist 21.03.2016.

* Täiendavalt omas tegevusluba 4 krediidivahendajat.

Finantsinspeksioon avaldab ülevaateid riikliku järelevalve alla kuuluvate finantssektori valdkondade olukorra ja arengusuundade kohta. Ülevaated põhinevad turuosaliste esitatud aruannetel ning avaldatakse andmete laekumise järgi kord kvartalis pankade, kindlustusseltside, fondivalitsejate, investeerimisühingute ja makseasutuste kohta. Ülevaated on kättesaadavad [Finantsinspeksiooni veebilehel](#).

